

Jaarverslag 2011 Vogelwerkgroep IVN De Oude IJsselstreek

Algemeen

Gerard ter Heijne heeft zijn functie als voorzitter van de VWG officieel neergelegd. Bij de eerste ledenvergadering van het jaar is hij hiervoor passend gehuldigd. Onze huidige penningmeester Gerard Jansen is zijn (tijdelijke) vervanger. Ruud Oude Luttikhuis is inmiddels gestopt met het secretariaatswerk. Deze taak rust nu bij een duo-schap: Ilse en Marcel Versteeg.

Ledenvergaderingen

Er werd door de leden 5 maal vergaderd; alle vergaderingen werden gehouden in het Streekhuis in Zelhem, op uitnodiging van André Kaminski (Staring Advies). Een groot gedeelte van deze avonden werd opgevuld met fotopresentaties van en door eigen leden. Daaronder de Laplandlezing van Frans Witjes, die goed bezocht werd.

Na opschoning van ons ledenbestand telt de

VWG momenteel 17 actieve leden. Bij de laatste vergadering van het jaar hebben zich via de gidsencursus nog 4 nieuwe leden aangemeld. Ze zijn van harte welkom.

Foto's: Frans Witjes

Excursies

In het afgelopen jaar zijn er maar liefst 12 vogelexcursies georganiseerd (i.s.m. de VWG van KNNV-afd. Regio Doetinchem), toegankelijk voor IVN-ers en KNNV-ers. Drie daarvan stonden als publieksexcursie vermeld in het IVN-Jaarprogramma. Het deelnemersaantal is helaas niet bijgehouden. Het zou goed zijn om dit komende jaren wel te doen, en dan vooral bij de publieksexcursies. Toch goed om te weten hoeveel belangstelling er van buitenaf is voor dit soort activiteiten.

De excursie naar de Weerribben leverde behalve diverse vogelsoorten nog een paar andere leuke waarnemingen op: ringslang, visotter en boomarter! Op de Sallandse Heuvelrug werden nog enkele korhoenders aangetroffen (de stand is bedroevend!), ook werden er een Klapekster en Beflijster gespot. Ook het jaarlijkse weekend (Lauwersmeer) was weer een succes. Er werd o.a.

een zeldzame Draaihals gespot op maar een paar meter afstand!

Begin november hebben we met 10 personen twee dagen naar duizenden pleisterende Kraanvogels gekeken in de Diepholzer Moorniederung (D). Jammer van de mist op de tweede dag.

Projecten

- (Nieuw!) Reptielencorridor in het Bergherbos; voor Natuurmonumenten heeft een aantal leden broedvogels geïnventariseerd in deze recent ontwikkelde corridor op Montferland. De reptielencorridor is een verbindingzone die geïsoleerde populaties reptielen binnen het Bergherbos met elkaar moet verbinden. De corridor bestaat uit een open zonbeschenen strook met schrale gras- en heidevegetaties, open zand en hier en daar

opgaande vegetatie (ter beschutting van de reptielen). Door de bomenkap die hiervoor noodzakelijk was, zijn ook nieuwe mogelijkheden ontstaan voor bosrandvogels als de Geelgors, Boompieper en Boomleeuwerik. Gerard Jansen en Gerard ter Heijne zijn nog bezig alle verzamelde gegevens in een rapport te verwerken, dat begin

maart 2012 aangeboden wordt aan Natuurmonumenten.

- Azewijnsche Broek; het gebied rond de zandwinning is dit jaar t.b.v. het beheer meerdere keren geteld op aanwezige (broed)vogels. Het gebied wordt voor vogels (en dus ook voor vogelaars) steeds aantrekkelijker. Er worden door het jaar heen ongeveer 240 soorten gezien. Broedend o.a.: Kleine Plevier, Visdief, Grauwe gans, Nijlgans, Brandgans, Oeverloper.
- Roekentelling; de stand van zaken m.b.t. de aantallen broedparen in de diverse kolonies zijn door de leden verzameld en verwerkt. Er is zo'n 10 % terugval geconstateerd. Misschien door de strenge winter?
- Veldleeuwerik; klein project met inventarisatie van Veldleeuweriken in het omvangrijke en grootschalige landbouwgebied tussen de A18 en de Duitse grens. De in 2010 door onze VWG verzamelde gegevens zijn gebruikt door Sovon en verwerkt in een verslag dat begin 2011 aan Natuurmonumenten is aangeboden.
- Winterwatervogeltelling; door een flink aantal leden werd in januari langs de Oude IJssel watervogels geteld. Opvallend waren de wisselende ervaringen met de Grote Zilverreiger. Bij sommigen regelmatig gezien, bij anderen minder dan in voorgaande jaren. Op verschillende plaatsen zijn leuke waarnemingen gedaan: o.a. Mandarijneend, Nonnetje, Brilduiker, Grote Zaagbek en Wintertaling. Uit deze en voorgaande tellingen blijkt dat er een significant verschil is tussen het aantal vogels in opengestelde en

afgesloten gebieden. In de opengestelde gebieden is deze veel lager. De gegevens worden doorgegeven aan Sovon.

- MUS; in het voorjaar hebben twee leden in hun postcode gebied (7006 en 7007) voor het vijfde achtereenvolgende jaar de stadsvogels geteld voor Sovon.
- Trekvogeltellingen; bij Elten (D) is in het najaar door enkele leden af en toe deelgenomen aan de bijna dagelijkse roofvogeltrektellingen, georganiseerd door VWG Arnhem.
- Slaapplaatsstelling; bij de Slondeplas in Eldrik wordt het aantal Grote Zilverreigers geteld op een slaapplaats in de wintermaanden.

Overige activiteiten

- Op 22 september is er een dialezing georganiseerd in het Streekhuis te Zelhem. Deze lezing (door VWG-lid Rick Boerboom) was, behalve voor onze eigen leden, vooral bedoeld om ook andere enthousiastelingen voor vogels te trekken. Een persbericht in de krant resulteerde in 20 belangstellenden. De reacties op de lezing waren uitermate positief. Bijna de helft van de aanwezigen heeft het e-mailadres of telefoonnummer achtergelaten, zodat we hen op de hoogte kunnen houden van toekomstige activiteiten. Een van de deelnemers heeft zelfs aangegeven mogelijk lid te willen worden van onze vogelwerkgroep.
- In het voor- en najaar hebben we met een aantal leden deelgenomen aan de Gelderse Sovon-avonden en is men vertegenwoordigd geweest op de landelijke Sovon-dag in Nijmegen.
- Door twee leden is er een folder ontwikkeld met informatie over onze VWG. Deze is o.a. verspreid tijdens de publiekslezing in september.
- We zijn in juni aanwezig geweest (op uitnodiging van de firma Netterden Zand & Grind BV) bij de officiële opening van het nieuwe natuur-wandelpad rondom de oudste plas van het Azewijnsche Broek, waar de zandwinning al voltooid is.
- Het beheren van de site (<http://home.kpn.nl/gjc1/>) en het bijhouden van de fenologielijst en bijzondere waarnemingen. Er wordt gewerkt aan vernieuwing van onze website. Dit gebeurt in overleg met o.a. een Sovon-(ervarings)deskundige. Vogelwaarnemingen kunnen door iedereen (ook niet-leden!) worden toegevoegd en zijn altijd van harte welkom.

Bijzondere vogelwaarnemingen in ons werkgebied in 2011

Een *Roodhalsfuut* was in november even aanwezig op het Wiekense Gat. In

augustus en november was er een *Geoorde Fuut* in het Azewijnsche Broek. 2 *Kleine Zilverreigers* verbleven eind augustus in het Azewijnsche Broek. Ook een *Purperreiger* was hier te bewonderen in april. In augustus was een juveniele *Zwarte Ooievaar* wekenlang te bewonderen in de weilanden aan de Noordkant van Doetinchem. Er waren enkele *Lepelaars* die een klein weekje verbleven in augustus in het Azewijnsche Broek. Op 29 mei was er zelfs een *Caraibische Flamingo* te bewonderen in het Azewijnsche Broek. *Kleine- en Wilde Zwanen* waren in de maanden januari en februari o.a. te zien nabij Didam en Doetinchem. Een *Casarca* werd het hele jaar wel gezien in het Azewijnsche Broek. *Visarenden* werden in mei, augustus en september weer regelmatig gezien in het Azewijnsche Broek. Soms bleven de vogels enkele dagen op vis jagen. Ook bij Doetinchem werden enkele keren een doortrekkend exemplaar gezien. *Kwartels* waren dit jaar flink vertegenwoordigd in ons werkgebied. Bij Montferland, maar ook bij Vethuizen werden verschillende exemplaren gehoord en een enkele ook gezien. In juni was er een spectaculaire waarneming van een *Porseleinhoen* in een grachtje van de woonwijk De Huet te Doetinchem. Hij bleef een kleine week roepend! *Kraanvogels* werden niet aan de grond gezien. Wel groepen doortrekkend. In maart waren er veel *Goudplevieren* bij het Azewijnsche Broek. Maximum ca. 700 exemplaren. Ook *Temminckstrandlopers* werden gezien in mei in het Azewijnsche Broek. *Kemphanen* kwamen ook regelmatig even langs bij het Azewijnsche Broek. Begin mei zelfs 14 exemplaren! Er was weer een paartje *Zomertortel* broedend in het Azewijnsche Broek. In januari was een *Velduil* een paar dagen aanwezig in het Azewijnsche Broek. *Middelste Bonte Spechten* werden in ons werkgebied aangetroffen in de

Slangenburg en in het Heekenbroek nabij Hoog-Keppel. *Nachtegalen* waren op doortrek te bewonderen bij Hoog-Keppel, Doetinchem en in Gendringen (bij een lid thuis in de boomgaard). Er is opnieuw helaas geen broedgeval gemeld in 2011. Een *Rietzanger* was zingend te bewonderen op de Eldrikse Weiden. De vogel hield dit enkele weken vol. Een *Klapekster* was in

het voorjaar en najaar te zien rond Montferland, nabij Zeddam. Net na Kerst werd er nog een pestvogel gespot bij het Azewijnsche Broek.

Voor 2012

De VWG zal haar medewerking verlenen aan de komende IVN-Natuurgidsencursus. In de planning: vogelgeluidencursus (i.s.m. Sovon). Projecten in 2012: Watervogeltelling, Roekentelling, Slaapplaatsstelling, Akkervogeltelling, MUS en Gierzwaluwtelling.